

ФІЗИЧНІ ФАКТОРИ В МЕДИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ НА РІЗНИХ РІВНЯХ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

©О. М. Роздільська, О. К. Зінченко

Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

Вступ. Однією з актуальних проблем медичної реабілітації є вдосконалення системи етапного відновлювального лікування хворих, в першу чергу – за допомогою застосування фізичних факторів (ФФ).

Мета дослідження. Підвищення ефективності етапної медичної реабілітації хворих із різними захворюваннями шляхом обґрунтування вибору ФФ та розробки лікувальних способів и програм відновлювального лікування.

Матеріал та методи дослідження. Впродовж останніх 30 років на кафедрі фізіотерапії, курортології і відновлювальної медицини ХМАПО шляхом спостереження за 1500 хворими із різними захворюваннями (з гострою патологією і загостренням хронічних захворювань) проаналізовані безпосередні та віддалені результати їх відновлювального лікування на різних етапах медичної реабілітації. Були застосовані в динаміці клінічні, лабораторні, інструментальні, променеві та інші (проби з фізичними навантаженнями, катамнестичні – оцінка якості життя, стану здоров'я).

Результати й обговорення. В результаті проведених досліджень та багаторічних спостережень було розроблено програми реабілітації різних категорій хворих на всіх етапах відновлювального лікування (які перенесли «судинні катастрофи» та операційні втручання, постраждали в результаті радіаційних аварій, зазнали радикальної протипух-

линної терапії, хворих з коморбідними захворюваннями) та доведено підвищення ефективності їх відновлювального лікування, покращення якості життя. Запропонована класифікація ФФ за можливістю і доцільністю їх застосування на різних рівнях надання медичної допомоги (на стаціонарному лікуванні хворих, на етапі ранньої реабілітації, у санаторно-курортному лікуванні).

Висновки. Доведено, що ФФ мають вагомий переваги перед іншими методами відновлювального лікування. Вони дозволяють забезпечувати справжню етапність у медичній реабілітації різних категорій хворих: позитивно впливають на етіологію і патогенез гострих і хронічних захворювань і визнаються в ряді випадків методами базисної терапії; призначаються на всіх етапах лікування різних категорій хворих, включаючи реанімаційне відділення, поліклініку, стаціонар, санаторій; вдосконалюють інші методи лікування і можуть поєднуватися з медикаментозною терапією, психотерапією, ЛФК та масажем, одночасно впливають на перебіг не лише основного, а й супутніх захворювань.

Перспективи подальших досліджень. Пропонуються перспективні шляхи вдосконалення питань вибору методів преформованої фізіотерапії та санаторно-курортного лікування, дозування ФФ, поєднання їх з певними діагностичними дослідженнями і медикаментозною терапією на різних рівнях надання медичної допомоги.